

Oppstartsmappe

Forfatter: Gunnar Birkeland<gunnar@enternet.no>

Denne mappen er først og fremst ment som et hjelpemiddel for bedriftskunstforeninger i oppstartingsfasen. Men det er også vårt ønske at den skal være til hjelp i det videre arbeidet etter at foreningen er kommet vel i gang og til allerede etablerte foreninger.

Denne mappen er først og fremst ment som et hjelpemiddel for bedriftskunstforeninger i oppstartingsfasen. Men det er også vårt ønske at den skal være til hjelp i det videre arbeidet etter at foreningen er kommet vel i gang og til allerede etablerte foreninger.

Det er selvsagt viktig at oppstartingsarbeidet blir gitt stor oppmerksomhet og at grunnlaget for den videre driften blir nøye diskutert før man tar beslutninger. For det vil aldri finnes en mal som er tilpasset alle behov. Derfor er det viktig at styret selv vurderer forskjellige alternativ og løsninger som tilfredsstillende deres egne og bedriftens krav.

Innholdet i denne veiledningen er bygget på erfaringene fra kunstforeningsarbeid gjennom mange år men vi vil understreke at det er styret selv som må ta initiativ, implementere ideene og møte utfordringene som kommer med et åpent sinn.

Vi er selvsagt svært villige til å yte hjelp i oppstartarbeidet og svare på spørsmål som dukker opp. Vi vil også sette pris på om dere gir noen synspunkter på veiledningen så skal vi gjøre vårt beste for at den skal bli enda bedre.

Vi ønsker dere lykke til med kunstforeningsarbeidet.

Stavanger januar 1995

LITT OM KUNST

Kunst til alle

Hvor ofte har vi ikke hørt at kunstforeningen, det er bare for noen få interesserte som forstår seg på kunst? Må man

forstå seg på kunst for å være kunstinteressert? Selvsagt ikke, vi forstår oss alle på kunst. Se bare når vi konfronteres med den utradisjonelle formen enten det gjelder innkjøp på arbeidsplassen eller i det offentlige.

Hva skal dette forestille? Kalles dette kunst? Er i virkeligheten ganske avslørende. Enten reaksjonen har negativt eller positivt fortegn har vi i virkeligheten avslørt en mening, et engasjement, og da er vi allerede i gang og straks stiller vi neste spørsmål:

Hva er kunst?

Her er det minst like mange svar som det er utøvere og betraktere.

Kunst bare hender, mente maleren Walter Sickert. Så lenge vårt forhold til verden er mangfoldig og vi lever i ideenes univers, er vi alle kunstnere. Når kunstneren utnytter jordens materialer, proporsjoner, farger og perspektiv til å visualisere sin oppfatning av den, da er det kunst.

Når kunstneren gjennom sitt materiale avslører den usynlige verden, eller forsøker å avdekke det unike i formen, da er det også kunst.

For kunsten har like mange ansikter som kunstnere og det vil være helt umulig å gi noen komplett og utfyllende definisjon på dette begrepet i en konformasjon som denne.

Oppsøk gallerier og museer, vær åpen, lær å verdsette stor kunst, lær de store mesterverkene og kunstnerne å kjenne. Husk at kunsten må oppleves.

Kunst løfter sjelen

Kunst løfter sjelen og tanken til alternativ betraktning. Kunsten er i sannhet mangfoldig. Kunst kan være både som balsam for sjelen, som salt i såret eller en kilde til glede og trøst. Men den kan også være et frø for positive ideer og kreativitet.

Kunst er materie som er levendegjort. Når man først har oppfattet kunstens vesen gjennom teknikker, komposisjoner og farger finner man gleden i de mange sider av den.

Kunst må oppleves. Oppsøk galleriene.

OPPSTART

Etabler styret

Først må det etableres et styre som skal ha ansvaret for driften av foreningen. Dette inkluderer økonomi, innkjøp av kunst og tiltak for å øke forståelsen av kunst blant medlemmene. Størrelsen på styret vil selvsagt være avhengig av antall medlemmer som forventes men i utgangspunktet vil 3-5 medlemmer være passe. Det er viktig at man har en aktivitetsplan over tiltakene gjennom året slik at antall styremedlemmer kan avpasses. Dersom det velges varamedlemmer, bør disse delta aktivt på lik linje med de andre styremedlemmene. Derved oppnår en et fleksibelt styre der alle har oppgaver og god kontinuitet ved avgang.

Vedtektene

Vil være det naturlige å starte med siden de skal danne grunnlaget for foreningens målsetting og drift. I vedlegg 1 vil du finne forslag til vedtekter som kan tilpasses din forening.

Et viktig poeng her kan være å fremheve kunstens plass i bedriften., slik at innkjøpt kunst vil fungere som utsmykning. Andre viktige ting er opplæring av styremedlemmene. La disse og andre viktige punkter etableres i vedtektene slik at de kan innarbeides allerede ved start.

Økonomien

Er grunnlaget for driften og det vil oftest være naturlig å starte med dette arbeidet så snart vedtektene er etablert. Det må fastsettes hvor stor medlemskontingenten skal være og hvor mye arbeidsgiveren kan bidra med. Slike ytelser er vanligvis betraktet som en viktig del av velferdstilbudet og det er vanlig at bedriften yter tilskudd til kunstforeningen. Tilskuddets størrelse varierer fra bedrift til bedrift.

Hvor mye bør styret søke om å få dekket gjennom bedriften?

Noen foreninger mottar tilskudd i størrelsesorden 50%, altså det samme som innbetales i medlemskontingent. Men de fleste mottar tilskudd som er mindre enn dette. Resterende midler dekkes av medlemskontingent og inntekter fra aktiviteter som foreningen måtte ha, for eksempel entre på arrangementer og/eller utlodning av kunst utenom ordinær trekning.

Noen foreninger oppnår gode avtaler

INNkjøp

Verv forplikter

Som tillitsvalgt i en kunstforening har en også påtatt seg ansvaret for å forvalte medlemmenes penger på en fornuftig måte. Med andre ord, ansvar forplikter. Derfor har vi valgt å legge spesiell vekt på dette avsnittet.

Bruk galleriene / institusjonene

Innkjøp av kunst krever i det minste en viss forståelse og kjennskap til kunst og samtidskunstnere. Mange kunstforeninger har valgt å gjøre sine innkjøp på de mest kjente galleriene. Dette gir en rimelig god garanti for at pris og kvalitet stemmer overens og kan være den beste løsningen for nystartede foreninger som føler en viss usikkerhet ved innkjøp.

På galleriene vil du også få nødvendig veiledning og svar på spørsmål som angår både kunstnere og teknikker og ikke minst, du lærer å forstå kunst.

Mange om beinet

Det omsettes for mer enn 20 mill. årlig blant bedriftskunstforeningene i Rogaland. Dette har medført stor pågang av kunstformidlere av ulike kategorier til distriktet.

Mange kunstforeninger blir oppringt av disse og mange gjør også avtaler. Vær oppmerksom på at ikke alle er like seriøse. Dersom din kunstforening blir kontaktet og du er usikker med hensyn til seriøsitet anbefaler vi å ta kontakt med enten RBR eller Rogaland kunstnersenter, tlf. 51 89 34 12. Her vil du få opplysninger om vedkommende er registrert som kunstner eller kunstformidler.

Før en starter på årets innkjøp kan det være hensiktsmessig å lage en oversikt over hvem og hvilke en skal forholde seg til foran årets innkjøp. Denne kan være basert på tidligere erfaring,

informasjon fra RBR, eller opplysninger fra andre foreninger. En slik oversikt kan spare styret for tid ved at en unngår avtaler der en ikke har tilstrekkelig forhåndsinformasjon.

Kunstnerne

Noen gjør avtaler direkte med kunstnerne. Dette kan være lærerikt ved at kunstneren redegjør for teknikker, ideer og prosessen fra ide til det ferdige arbeide. I vedlegg 2 finner du medlemslisten fra Bildende kunstners forening, Rogaland (BKFR) og Norske kunsthåndverkere, Rogaland (NKR).

Tillitsverv forplikter

TREKNING

Utstilling

Trekningen av kunsten er de fleste foreningers årlig høydepunkt. Trekningen kan slås sammen med årsmøte og for eksempel et faglig innlegg om kunst. Enkelte foreninger har lagt vekt på at dette skal være et tilbud til hele familien med aktiviteter for barn, enkel servering osv. mens andre avviker arrangementet på kveldstid i mer høytidelige former.

For større foreninger med mange innkjøp er det hensiktsmessig å invitere medlemmene til en utstilling en tid før trekningen slik at alle kan få en samlet oversikt over innkjøpene.

Mer enn basar

Foreningens formålparagraf bør innehold prinsippene for økt forståelse for god kunst. Årsmøtet er derfor en ypperlig anledning til å aktivisere medlemmene slik at også de som ikke nødvendigvis skal vinne får lyst til å delta. Årsmøtet/trekning er også et viktig forum for styret til å motta tilbakemelding og oppsummering av meninger og inntrykk.

La denne dagen bli noe mer enn basar. Som nystartet forening er det viktig å fange opp gode ideer og videreføre disse. Engasjer en billedkunstner, kunsthåndverker, kunsthistoriker eller andre som har befatning med kunst til foredrag og diskusjon.

Eksempel på hvordan trekningen kan gjennomføres er beskrevet i vedlegg 1, *Forslag til vedtekter, §4.*

Katalogen

Over innkjøpt kunst er selvsagt viktig og bør utsendes i god tid før trekningen. Mange lager fotografiske kataloger og dette er nyttig der medlemmene er spredd over lengre avstander og

derved forhindret i å se utstillingen. Videokatalog er også blitt brukt i dette arbeidet. Fotografisk katalogisering er nyttig også som dokumentering av innkjøpt kunst, kunstnere, vinnere osv. Slike kataloger gjør dessuten alltid lykke ved passende anledninger i ettertid.